

KEL-211 kurzus (2012 tavaszi félév) (NB! az időpont megváltozott) Kedd 16.30-18.00, Kerényi terem

febr. 14. A belső-ázsiai nomádok (Birtalan Ágnes)
febr. 21. Mongólia (Birtalan Ágnes)
febr. 28. Tibet (Németh Norbert)
márc. 06. Tibet (Németh Norbert)
márc. 13. Kína (Salát Gergely)
márc. 20. Kína (Salát Gergely)
márc. 27. Japán (Umemura Yuko)
ápr. 03. szünet
ápr. 10. szünet
ápr. 17. Japán (Szabó Balázs)
ápr. 24. Korea (Csoma Mózes)
máj. 01. szünet
máj. 08. Korea (Csoma Mózes)

**A Keleti művelődéstörténet kurzus (BBN-KEL-211)
tematikája és az ajánlott szakirodalom**

Bevezetés és Belső-Ázsia művelődéstörténete

1. Bevezetés, mit jelent a hagyományos műveltség (az anyagi és szellemi kultúra, a tárgyi műveltség megközelítési lehetőségei). A belső-ázsiai nomád kultúrszindróma ismertetése (a társadalmi kontextus és az életmód).

2. A nomádok szállása, viselete, étkezése.

Irodalom:

- Birtalan Ágnes – Rákos Attila: *Kalmükök – Egy európai mongol nép.* (TEXTerebess 1.) Budapest, Terebess Kiadó 2002.
- *Material Culture (Traditional Mongolian Culture I). Materielle Kultur. (Traditionelle mongolische Kultur I). A mongol nomádok anyagi műveltsége. (Hagyományos mongol műveltség I.). Ulaumlalt mongol soyol.* Szerk./Ed./Hrsg. Ágnes Birtalan. Wien – Budapest, IVA-ICRA Verlag – ELTE, Belső-ázsiai Tanszék 2008. (DVD)
- Róna-Tas András: *Nomádok nyomában. Etnográfus szemmel Mongóliában.* (Világjárók 21.) Budapest 1961.
- Uray-Kóhalmi, Káthe: Das zentralasiatische Kultursyndrom. In: *Die Mongolen.* Hrsg. Walther Heissig – Claudius C. Müller. Innsbruck – Frankfurt am Main, Pinguin Verlag – Umschau Verlag 1989. pp. 47–51.

Tibet

1. Táj és nép (földrajzi meghatározottság, tájegységek, etnikumok, szomszédos kultúrák)

2. A Tibet-kutatás története (Kőrösi Csoma Sándor)

3. Az „emberek vallása” és az „istenek vallása” – a lamaista buddhizmus születése, a dalai lámák teokratikus állama (17-20. sz.)

4. A tibeti időszámítás és ünnepek

5. A mindennapi élet (a társadalom tagozódása szerint: a pásztorok, parasztok, nemesek és szerzetesek életmódja)

6. A tibeti buddhista irodalom jellemzése (könyv, fordítások és önálló irodalom)

7. A tibeti gyógyászat elmélete és gyakorlata

Irodalom:

- Duka T.: *Kőrösi Csoma Sándor dolgozatai,* Budapest 1885. (reprint: 1984)
- Hoffmann, H.: *A tibeti műveltség kézikönyve,* Budapest, Terebess Kiadó 2001.
- Terjék J.: *Tibeti műveltség,* Budapest 1996. (tanszéki jegyzet)
- Tucci, G.: *Tibet. Land of Snows,* Elek Books Ltd., London 1967.
- Uhlig, H.: *Tibet,* Dunakönyv Kiadó, Budapest 1995.
-

Kína

1. A „népi” kultúra Kínában

– „népi” kultúra – „elit” kultúra Kínában

– falusi életmód – városi életmód

- népi tárgy-kultúra
- „népi” irodalmi műfajok: vers, dal, színjáték
- 2. Az „elit” kultúra Kínában
 - az írásbeliség hagyománya
 - az írástudók rétege
 - a könyvek és az írás kultusza
 - elit művészeti műfajok: tájképfestészet, kalligráfia, költészet
 - a kínai építészet
- 3. Vallási élet és rítusok Kínában
 - a tételes vallások (buddhizmus, taoizmus) a mindennapokban
 - a szinkretikus vallásosság
 - ünnepek, szertartások
 - a hagyományos kultúra továbbélése a mai Kínában

Irodalom:

- Cousiné, Henri-Francois Serres: *Hétköznapi élet a kínai császárok korában (1368-1644)*. (Mindennapi Történelem sorozat) Budapest, Corvina Kiadó 2007.
- Dawson, Raymond: *A kínai civilizáció világa*. Budapest, Osiris 2002.
- Vasziljev, L. Sz.: *Kultuszok, vallások és hagyományok a régi Kínában*. Budapest, Gondolat 1977.

Japán

Életmód és kultúra az újkori és modernkori Japánban

1. Életmód az Edo-kori Japánban
2. Az Edo-kor kultúrája
3. A harci művészetek, mint a japán kultúra egy sajátos része
4. Étkezéskultúra a jelenkori Japánban
5. Ruházkodás: hagyományok és változások
6. Lakókörülmények a mai Japánban
7. Macuri – a japán ünnep

Irodalom:

- Benedict, Ruth: *The chrysanthemum and the sword: patterns of Japanese culture*. Budapest, Nyitott Könyvműhely 2006.
- Blomberg, Catharina: *Szamurájok: Japán harcos nemességének történelmi és vallási háttere*. Ford. Borbély Tamás. Budapest, Szenzár 2001, 2004.
- Chamberlain, Basil Hall: *Japanese things*. London, Charles Tuttle Company (első kiadás: 1905.) 1971.
- Collcutt, Martin – Jansen, Marius – Isao Kumakura: *A japán világ atlasza*. Ford. Kertész Balázs et al. Budapest, Helikon Könyvklub 1997.
- *Discover Japan*. Vol. 1–2 Tokyo, Kodansha International 1982.
- Gy. Horváth László: *Japán kulturális lexikon*. Budapest, Corvina 1999.
- Irokawa, Daikichi (translation ed. by Marius B. Jansen): *The culture of the Meiji period*. Princeton, Princeton University Press 1988.
- Szerdahelyi István – Wintermantel Péter (szerk.): *Japanológiai körkép Emlékkönyv az ELTE BTK japán szakos képzésének húszéves jubileumára*. Budapest, ELTE Eötvös Kiadó 2007.
- Ueda, Atsushi: *The Japanese house*. Tokyo, Kodansha International 1990.

Korea

1. Bevezetés:

- A koreai hagyományos műveltség, mint a koreai nemzeti identitás alapvető eleme.
- a hagyományos műveltség társadalmi kontextusa.
- a család szerepe a koreai társadalomban.
- az ősök tisztelete, valamint az ehhez kapcsolódó szertartások.
- a falu hagyományos kultúrája.

2 A koreai anyagi műveltség.

- nemzeti viselet, hagyományos étkezés, kézművesség.

Irodalom:

- *100 Cultural Symbols of Korea*. Seoul, Discovery Media 2008.
- Nahm C., Andrew: *Tradition and Transformation. History of the Korean People*. New Jersey and Seoul, Hollym 1988.